پیغام

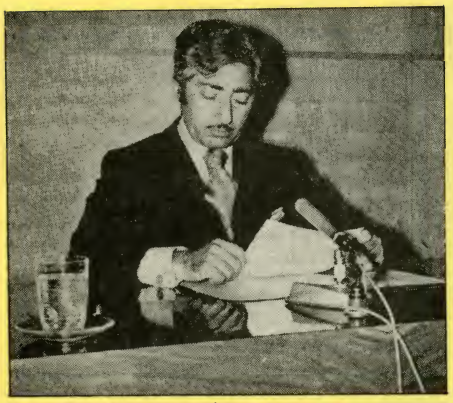

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

ویناوال : محمّد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام
وینا وال : محمدموسی شفیق
سریزه : الحاج ننګیال
خطاط : نورالدین هنریار
خپروونکی : فرهنګ جهاد
نیټه : د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنګ جهادسیستی او بانکی پته
P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان
حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام د شهید شفیق «دده په قول» د لا لهانده او وارخطاړلیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی دژوندیوې تیاکلې دورې تأثرات او خاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم دزده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې دلوړو تحصیلاتو ورسته د سترو دولتي پوستونو له شا د هغې ارمان کړی او ویلي دي: «... که نږه ددې اوس نه یدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یوکال نه په هماغه تنګ، تریو او تپه تیاره دارالعلوم کې د ده او دری کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لا لهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او ـ لیکوال په صفت دومره نه پیژني ـ د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست د دوی هنر او فن ترڅپل سیوری لاندې داسې پټ کړ چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډېر لږ کسان خبر تیا لري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بیا یې کله څرګ، ځکنی آثار لولی او حال یې کوري. داکومان هم نشی کولی چې دادی د پرون هغه ستر ګور لیکوال او ویناوال وی چې دی یې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ځوا لیکوال هم ؤ ویناوال هم او - صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه بریښي کوم چې په شرعیات - عرفان. قضا ادب - کهیځ - پیام حق - وړانګه او... خپرونو کې لیده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د «لیکوال مرشو» لیکنه سری ته دکا نې کرسنه وبریښي. او زه خیله چې مرحوم شفیق ځومره دیو شاعر، لیکوال او ادیب په صفت پېژنم دومره یې د وزیر او صدراعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده لیکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم. د هغه وزارت او صدارت نور نه لیده کېږي خو «پیغام» او «عبقریان» به یې تر قیامته ژوندي وي او هدغه ورد دوی نور لیکنې او شعرونه هم.

د شفیق پیغام چې ځومره د پرون ځوانانو ته د بیداری د جرس حیثیت درلود نن هم هاغه تأثیر، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم وي. دغه پیغام دخه مشخصو او موسمي حالاتو او شرایطو پیغام ندی. دا پیغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تیرو ختونه ستر ګوته دروي او نراره یادونه راسپړي له نن هم خبری کوی او د راتلونکی بنه هم ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمدابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه اوږده علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښارکې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زیږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې دکامې او کابل په مکتبونوکې بشپړ نیولی بیا وروسته دپلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته دکابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړاو مولوي ترې راووتلم، دمدرسې وروسته په شاهي دارالتحریرکې مقررشوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصرته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او دهغه ځای نه د تحصیل دختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه ، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه ، په مقایسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امریکې څخه.

د مور ژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګلیسي هم لوستلې دي

زما په تربیه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پرو مشبتو افکارو ما کې تاثیر کړیدی او ځینې هغه نظریات یې هم په ما تحمیل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفید ښکاره کېدل مګر اوس دیو منفي جریان شکل لري . زما پلار د هغه او بډ او حساس ماموریت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دورو کې یې سرته رسولی د افغانستان په تاریخ کې دیو معین ذهنیت نماینده کي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او کمزورو نظریاتو تاثیرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځینو نومیالیو ادیبانو هم په تربیه کې برخه اخیستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د مخصوصې یادونې ور دی .

په مصر کې مې د ښاغلی « داوي » نه هم ډېره مستقیمه استفاده وکړه او د قاهرې ثقافتي محیط درسمي تحصیل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زیات تأثیر وکړ ، د امریکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتیجه کې ما سره هم یو شمېر ثابت نظریات د ژوندانه په باب کې پیدا شول چې زه وې خپله لاره وایم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره نلري .

زما فعالیت د حقوقو او قوانینو په ساحه کې دی وظیفه مې د عدلیې

په وزارت کې د قوانینو د لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقایسوي حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې ښوا شعرهم وایه اواوس هم د شعر شیطان کله کله راباندې پېښنه کوي...*

شفیق لیکلی: جراید و او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې ښواهم شعر وایه او اوس هم راباندې کله کله د شعر شیطان پېښنه کوي. خوزه داوایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کار کړی دوی د لنډې کیسې لیکلو لارې په غښنه کړې او د نویو لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن د یوې ځلولی دی دوی معیاري افسانې و لیکلې د فن په لحاظ په تول پوره او د چاپېریال د مسلطو شرایطو او ښې انځورګری او د ټولنې د نیمګړتیاو د سمون په لارکې د زده کړې ور .

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وې کړې. په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابې شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره وېلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیاو نو نه وی مصروف کړي نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب د اوج موج او معراج پورې د رولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هراړخیز کار کړی وی چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر اولوړ مقام ګټلی وای.

---

* - اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بنا یې د شفیق او څو نورو کوټو په شمېر لیکوالو او ادیبانو ځانګړنه وي چې په دوارو ژبو دري او پښتو کې یې پاخه معیاري او کره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي داسې چې لوستونکی دا نشي احساسولی چې د لیکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفیق دري او پښتو افسانې چې څوک لولي نو دا توپیر ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو لیکنه یې پخه وکمنې او که دري.

دا د شفیق د عصر مهال ادبي فن پاړې وي چې ده لا د ځوانۍ او تحصیل شېبې تېرولې او سرېږي دا اتکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي. د دوی د ځوانۍ لیکنې له یوه ځانګړي کره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي . چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په ښه توګه ترې څرګندېدای شي.

په دې ډول ویلای شو چې که څه هم شفیق د ځینو وجوهاتو له مخې د کمیت په لحاظ لږ ادبي آثار پرېښي خو د کیفیت په لحاظ د یوه استادانه ، معیاري او د ژوند او شرایطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پیغام از اکلي یې ډېرې موندلی شي.

. ویل کېږي چې شفیق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه لیکنې او پلټنې کړې او د قرآن کریم تفسیر یې کښلی دی چې که له منځه نه وي تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاینې ډېره لویه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق دخپل فن په هنداره کي

شفیق انقلابي شاعر ؤ. د هغه شاعري او په مجموع کي فن د پرگنو له هیلو او ارمانونو سره تړلی ؤ او د هغه د فن خښتي او مساله د ټولني او چاپیریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او سترگور وینا وال په توگه د خپل ولس ستونزي او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په کوټو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، وړو او خیال لوړ - نظریي ځیر ؤ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وگړو پرېشاني او بد حالي د هغه خپله پرېشاني وه گویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږي بې کوره او کړېدلي هره سا نده - هرفریاد - هر درد او هر کړاو داسي محسوساوه لکه چي پده خپله تېرېږي او دي ځان په پوره معنا د هغه په ځای کښي دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکی څرگندوي او د ده فن د دي خبرې شاهدي ورکوي او –

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسپړي يي .

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام اوولس د - ښېګړه و مين اوليواله ؤ پدغه مينه کې هغه د پټنګ د سربازۍ د جذبې غوښتونکی ؤ اوديوه يې خوده ليونی دسرشاره استغنا هيله من ، چې زخمي زړه يې له نورو پرهرژلوسره په وينو کې نوهم ورنګيږي :

استغنا ديوه يې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه مې لاپه نوروو ينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتيري پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن ؤ چې د خپل ولس وپرجنه وضعه يې دمبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدليدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه دمنصور د سربازۍ د ولولواوهمت غوښتنه کوي :

درد اوغم د محبت کې خوند سرور را
ديره ځای په ارمانو ډکوه طور را
چې دحق له پاره دار په ليمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازۍ لکه منصور را

شفيق چې کوري د هيواد ځوان توکم د غربي ماديت دتورې بلا کوپي ته نژدې کيږي اوننی تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په کورتالان کډه کړي اود ژوند فطري بنه يې بدله کړيده نوله همدې ځايه هغه د ترقي په لورپه معنوی اساس ديوې غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ما دیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
ژمونږ روح ته یو غیبي غوندي امداد را
معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بیا منډه ی د باد را

شفیق - زړه بیا ځي د توحید ځای بولي - نوري میني او غوښتني له زړه ځنه لیري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپېځلی غواړي:

آئینه چي د جهان د ننداروشي
دا یو موټی د رد مندنړه مي جام د جم را
د توحید لمبي مي سرې لره سینه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفیق د شلم قرن د جاهلیت او وحشت په تیارو کې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار تا کي که نه نو بیا به تولنه یوه لار ورکې ټولنه وي له معنا او روحانیت ځنه لرې او د ما دیت په ژولنو کې ښکېل:

په ځیګر د درد او میني سوی داغ را
سینه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دي تیاره سفر کې لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقیقت ښکلي څراغ را

له شفیق سره د خپل هیواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او پدې

ځوریده چې ځنګه یې هېواد د طبیعي خدای ورکړي و ښتمنیو سره ښېرته پاته دی ځکه خو هغه د دې ارمان څوچې هېوادیې خوځوي چې ترڅو یې تږي د بره تګ او ترقي منزل ته ورسېږي له همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېړیه بیله لاره لیده:

دي تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
د پېرو څکې لارو وپوري وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپه کې موږ ته توان د تلو د کال را

موږ څکې وویل چې شفیق چې هر څه له خدایه غوښتل د ولس او هېواد له پاره یې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحیتونه یې د غه هدف ته وقف کړي و وحتی خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حریت یدي دنیا را
چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړي
هسې شاني ښکلی ذوق وتمنا را

بل ځای لدي هم پل څکې نږدې او وایي:

سینه پاکه له وهمونو له وسواس را
سنه محیط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت یې قوت ورکړي قام ته بر ته
هغه مټ هغه بازو او هغه لاس را

شفیق چې پر خپل هېواد مسلط نا مطلوب شرایط ګوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينو منفي سيا ستونولوري څنګه د ده وطن د بلا خولې او دبربادی کومې ته نږدې کړي نولکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوريږي خوله د غه د ول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د متولو پرګنو د ټينګ وحدت او هراړخيز تحرک غږ پورته کوي چي د راروان خطرناک سيلاب مخه ونيسي د هغه سره سيلاب مخه چي په ريښتيا هم تباکونکی او ورانوونکی.

که دايوچې هم پدې شانې اوسيږو
نوپه مړو اومعدوموبه شميريږو
راځئ هله چې لاسونه سره ورکړو
ګني دا سيلاب چې راغی تباه کيږو

هغه له وطن سره د مينې او د خپل ضمير غږ او د وجدان او احساس د څرګندونې داډول ترجماني کوي:

مونږ په ايشيا کې يو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکميت د پاک قـــران غواړو
اباد په سوله امنيت با ندې جهان غــواړو

د قام خادم چې وي هغه ځلمی امام دی زمونږ
لکه نسيم د باغ ګلونو ته پيغـــام دی زمونږ

شفيق د خپلې لارې اومرام له پاره د فعاليت اومبارزې ستونزې ليدلی او پدې لارکې يې کړاوونه او ناخوالې يې حتمي ګڼلی خو لدې سره داده چې حوادث يې دا رادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه يې له هدف څخه نشي ګرځولی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړه به نشي اراده مې حـاد ثوکې
راسره چې عالي دومره روحيات دى

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شـنـه وکوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي:

دا تومېي مې چې اغزي دزړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم اوکوم صياد دى
چې آسمان په ظالمانو نه رالـوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فـرياد دى.

شفيق دخپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو ټولو بد خواهانو او دښمنانو يو دروند او داړمن غبـرګـ کوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو پورې يې خاندي او ټوکې کـوي:

دبستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تالوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خداى نو په هدغه قــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر ؤ هغه شعر او ادب د خوښتو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحي وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل ؤ - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګروهمن ؤ. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اور لګوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د پښتو ژوندون پوري کړه چي نوي آزادي پکي
ورکه شاعري شه چي مسلک ورسره نه وي

هوښکي مو وويل چي مرحوم شفيق ديوه شاعر او اديب په توګه پېژنو نه د وزير- سفير او صدر اعظم په نوم د شعر له مخي يې پېژنو او د فن په هنداره کي ورته ګورو د هغه شعر او فن په هنداره کي چي د دوی د ژوند ديوې تاکلي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼلي شي او لکه څنګه چي څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی د پرګنو د زړونو غږ او د ضمير آواز دی په ود تولني د مسلطو شرايطو منعکس کوونکی او د وخت ناينده ه - چي د شاعر د هغه ميني او تلوسې ازانګه ښه ترې څرګنديدای شي چي هغه يې د خپلې ټولني د ديمکراسيا وود سمون او پرمختګ او سوکالی له پاره لري.

هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غيږ کي رالوی کړی د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کي د کيني داور بخري ښندي او د مظلوم او بېوزلي په زخمونو پټی لګوي - ځکه خو د هغه فن ابدي دی او تل يا نه د پرون هم د نن هم او د سبا هم.

بي ځايه به نوي چي د هېواد د نامتو وينا وال قدرمن غمخور صيب دغه شعر را غبرګ کړم، چي محمد موسیٰ شفيق يې د افغاني کوه طور موسی ګڼلی:

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسیٰ زموږ د طور يې
نوم دي ځکه د زړو سره خورد زړونو په جهان شو *

---

*— وګ: لويه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳-۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په «دهٔ قانون اساسی» کې لیکي:

ما شفیق له هغه وختنه پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلو زده کړې په بهرکې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظرې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې د ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې د ده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړي شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیا دي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما له هغه سره په صراحت کې یو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې سنه خبریم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پیښو نه خواشیني شوی وو او سوهېدل چې په هره بیه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله مخه کې د کلکې ارادې خاوند یو صدر اعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د - مخنیوی په کدون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځينې غړي او کېڼ لاسي له دغه بدلون څخه په وېره کې شول. هغوی پخپل ځنګ کې ديرې نوې دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه را منځته کېدل ليدل چې په راتلونکي کې يې د قدرت د لاسته راوړلو دپاره د هغوی پخوانۍ هيلې له منځه وړلې.

شفيق د سياسي ګوندونو، د ولايتونو د جرګو او ښاروالېو د قانون په پلي کولو کې چې هغوی ته بنيادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظورې ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظيم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد يوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی وو هم تر بيا کتنې لاندې ونيول شو. يوازې هغه جريدو د خپرېدو حق درلود چې په يقيني، بشپړه او فعاله توګه يې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نيولو په پام کې نيول.

د ملکي مامورينو قانون چې د هغه تصويب د ژبې پر مسئله - ځنډېدلی و تصويب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اريانوونکې ډول له منځه يووړل شول.

د دې دپاره چې د غير حکومتي مطبوعاتو سره يې مرسته کړې وي د هغوی منو پر بنا چې د حکومت په کرېلاره کې يې بنه نيولې وه اعلان وکړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونيزو جريدو په سلو کې د يرش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي ګټبنتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د مرې ليکلي صدر اعظم شفيق وتوانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد و مطبوعاتو سره یو دول بنې اړیکې رامنځته کړي.

د شفیق په دوره کې لا هم د یر افغانستان د خپلو خپرونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړچې دهغې وروسته به دهېواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپیڅلي دین د ارزښتونو په رڼا کې دهېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته مخامخ ؤ او د هغه نه د عیاشۍ او فحاشۍ دیوې اډې په توګه کتل کېده او چپتیده ه او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوی صحنه) چې هغه هم د فحاشۍ د یوه مرکز بڼه غوره کړې ؤ وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هېوادو د ځینو سفارتونو او یو شمېر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت ترڅنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د وړاندې له منځه تللو زمینه برابره کړه. په دې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول ؤ. ده دغه تړون په هېواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه وو چې د ثور د بدمرغي کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو ځوانیو لوړپوړو بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت د ودانۍ په ترڅنګ کې لاندې سمڅو کې تقریباً یوه اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د همدې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نېټه یې د شپې لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نورو بندیانو سره دوداني نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل د رژیم کې د جنرالۍ رتبې ته ورسېد او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو له خوا بندي شوی و، په جېل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوائي ډګر کې په تومانچه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو او له محببنا اکثرو او شکېلاو ګړو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت ترتله پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱۶۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیوني نفوس په سلو کې د ۵ ر۲ کلنۍ زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هیواد و ګرځي. هغه عقیده در لوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه و نه نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څو میاشتنۍ صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي دیرې ناانډوله شورا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او تینګار سره کار کاوه هغه څه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پېژندګلوۍ احساس منځته راولي*.

ډاکټر حقشناس په خپل کتاب «دسایس و جنایات روس در افغانستان»

---

*- د نهایت تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسي... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه د اوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې وُ ځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار، ځیرک او بانرژۍ حریف سره نښې کولې د دوکې، دار او تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هرڅنګه وي ښایي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو نه توانیدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیئو او شیطانتونو له مخې دا پیکو خر پر تیا تهٔ متوجه وُ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او پښتونستان وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندې په لومړي قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤخود خپل تېري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي.

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفيق نوښتونه او جدي کړنې د دې لامل شوې چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکي شي او د شکيلاکګرو لومې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمريز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ مليونو افغانيو په لګښت په پښتو درول کېږي چې د هغې د په کار لوېدو نې او کټه اخيستنې سره د هېواد کمې ارتياوې پوره کېدلې شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو چې ۱۰ بېلا بېلې فابريکې د ۲۳۰ مليونو افغانيو په لګښت جوړېږي چې د توليد، د کارګرانو له پاره د کار د پيدا کېدو، پانګې اېښودنې او د ارتياوو پوره کېدو او داخلي منابعو د په کار لوېدو له مخې يې ځانګړې اقتصادي ارزښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړې پاملرنې ترسره کېده او ليدل کېدل چې د يو لړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره ونړول شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسيس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوي سره په علمي او عملي بڼه عيارول په ډېره جدي بڼه او چټکتيا سره پرمخ بيول کېده.

د دغو پټو لوجدي او اغېزمنو هڅو جريان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي، فقر، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنيو طاقتونو د نفوذ د مخنيوي په لاره کې ترسره کېدل د مسکو دويرې او غوسې او رنو رهم ژبغرانده کړل او له دغه ويرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیسې نه دغه پسته اوتوده مرۍ چې کلونه کلونه یې د هغې د ترلاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې دشفیق د حکومت د نسکوریدو له پاره پر داؤد خان لاس ورواهه او خپله مخه یې پر انیستلې پرېښود. اوکرملین له خپلې مخې یو ستر خنډ چې هغه دیوه پوه، هوښیار، مدبراو عامل حریف موجودیت له منځه یووړ.»*

مرحوم شفیق د خپل صدارت د پرولنډه موده کې وکولی شول چې د اسلام دښمنه عناصرو د فعالیتونو په وړاندې د یوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لادینیت او فساد پر ضد کې اصلاحي فعالیتونه بسیج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لارښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامینو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره رشوت پر ضد د شفیق د حکومت هراړخیز فعالیتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځینو خود سرو عناصرو مقابله د شفیق د جرئت او شهامت ښکارندوی ګڼل کېږي.

د ګهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې د لومړۍ نیټې په ګڼه کې لیکي:

«ښاغلی شفیق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هیلې د اسلام د مقدس دین د اساساتو د پیروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقدسو ساتو سره د بې پروایی او ساتېرۍ له اړخه پیدا کېږي ما خپله حس کړې موږ به خپل ټول توان د دغه ږول سرغړونو د مخنیوی په لارکې په کار واچوو»

* - د نړیات تفصیل له پاره وګوری دسا یس وجنایات روس درافغانستان - ډاکتر حقشناس ۲۲۲ - ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي « د ښاغلي شفیق د دغه څرګندونو زموږ په نزد ځکه د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې د حکومت یوه مشرهم نه یوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظرونه څرګند کړي او دهغو د مخنیوي په لارکې یې د مسوولیت احساس نه دی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدسا تو سره بې پروايي او ساتیرې ګڼل کیږي دوی بې پروايي او دښمني نه ده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څیرې له بربنډولو څخه ځانونه ګوښه کړي او دا جرأت یې نشو کولی چې د هغوی له څیرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي – هغسې ټولنې ته وروښیي او قانون منګولو ته یې وسپاري ،

کهیځ په پای کې لیکي ،، موږ پداسې حال کې چې د ښاغلي صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو، یا تروچې زموږ په عقیده ، دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارځښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین د ښکنځو او لار ښوونو په رڼا کې د ما دي پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلي *

شفیق که طالب وُ که محصل - که د دولت مامور وُ او که په پوهنتون کې استاد - سفیر و او که وزیر او صدراعظم د هیواد د پرمختګ او له هیواد څخه د جبیبا ګړو د لاس په لنډون او د نړیوال استکبار د توطیئو او مانورو څخه د هیواد د ژغورنې او په خپلو پښو د رېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نیټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه دهېواد دپرمختګ سخت لېوال ؤچې دده دغه مېنې او احساس څرګنډ ددوی له لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمرانی پلانونو او موقف له مخې ښه تر الګېدی شي .

خوځنګه چې نړېخور ښکېلاک د دغه ډول هستیو په دښمنی او له منځه وړنه کې په هېڅ ډول وحشت او شیطانت دریغه نکوي او دغه ډول کسان ترټولو مړي له مخې لیرې کړي . او دخپلو استعماري ناولو اهدافو په لارکې يې سترخنډ بولي ځکه خوېې په دښمنی کې په هېڅ ډول جرم او دسیسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې دشهید شفیق پدغه وینا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د هلمند داوبو دتړون په هکله دتوضیحاتو په لړکې کړې وه :

زه دافغانانو په فطري درا یت بشپړ عقیده لرم او نن یوځل بیا د دغه درایت له مخې حساب او پر هغه تکیه کوم هغه څه چې زمونږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هېواد دمصلحت اوګټو دتأمین په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخیص دافغانستان د شورا په واک کې چې دخلکو دارادې ښکارندوی ده ځای لري . که زمونږ کړنې يې سمې وګڼلې زه او زما ملګری به ښکمرغه وي چې هېواد ته دخدمت مصدر ګرځېدلی دی او که زمونږ په کار او سنجش کې تېروتنه وموندي بیا هم زمونږ ښکمرغي ده چې ددولت اساسي قانون پر ښنبسوده چې د یوه حکومت تېروتنه پرښتنی او وراتلونکی توکم وتپیلی شي .

لوی او توانا خدای دې چې کړدې چارې او کارونه دهغه په لاس کې دي زمونږ ها نداغیز من وګرځوي او دهېواد او خلکو مل او مستقلولو ی سبب *

---

* - وګ د جبهه ملي جریده دا ۱۳۵۱ هش دکب د ۲۴ نېټې ګڼه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ویکی کهیخ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه .

د ۱۳۵۱ لمریزکال د دلوې دلومړۍ نېټې کښه

الحاج ننګیال

د ۱۳٦۷ لمریزکال د وری ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبري

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چي ما په دارالعلوم کي دیوي — مجهولي آینديي خواته زړه اونا زړه په ویره ویره خا پوري کولي. دهغي نه وروسته زما په ژوندکي ډېر تحولات پیښ شول. دهغي آینديي ډېره برخه «اوس» شوه اوکه زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر واى مابه دهغي کال نه په هماغه تنګ «تریواوتیه تیاره دارالعلوم کي دوه اودرې کلونه جوړ کړي واى.

د طالبانو په دنیا کي دې خورو وړو اندېښنو زما د ځواني دما شوم توب په دوره کي د الفاظو جامي اغوستي دي او واقعاً ما ته دغسي ښکاره کېدي لکه یو ماشوم چي د تېپي تیاري د دنیا نه ړنا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ د کیډي د تیاري نه کمه نه وه.

خو د دارالعلوم د دنیا یوه نښه هم لرله چي یوه نادره شان خودي ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه او ييرداش وُچي اومې خښتې يې پخولې. د سرې نه به يې هغسې شکاک جوړولو چې ديکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېږې ته کله کله زه د هغې او سپنې نظرکوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نه وي پوټتې پو متې شي او چې رشتيانې اوسپنه وي هغه وغځېږي، بيا نو خوښه دا ينګروه چې څه شی ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنيا د دې تولو ټکونو نښې پکې شته مګر و ېرې ورېرې هغه تا ثرات او انفعالات هم را ټول شوي دی کوم چې زما طبيعت په هغه دوره کې دآئيني غونډې ديوا وبل ځای نه بې چانې او بې غلبله سره را خيستی دی.

کابل راډيو ته چه دا پاڼې دچاپ د پاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما ډېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې دچاپ کار ته يې پام وکړي او ځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رشتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس ؤ خواري هم وکړه.

خوشکله چې زه له امريکې نه راوګرځېدم هرڅه ترې تم شوي وو او په ډېر شوا خون مې يو ځو پاڼې په مطبعه کې ومونډلې چې د کوم بد قسمته ماشين کار دغرمې دوه دی. يې شلور کاله په خپل تحرک کې تاوده کړې ساتلې وه.

اوس ځينې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبيب نوابي بيا بيا راته وائي چې دا پاڼې ږي ضرور سره يو ځای شي زه د دوی داخبره منم خو دا بلېږي نشم منلی چې زه په دې شعرونو کې د ټن په رښا کې کوتې ووهم. دی يو ځو نظمونو زما د ژوند انه ديوې معينې دورې تاثرات او خاطرې پخپلې غېږې کې امانتې ساتلې او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تودو هنګامو په شاوخوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د مرورو ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینۍ وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د روند مګر خوند وریار په خوراد لچسپۍ او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال ترورو پروازونو زما د سینې په نغرۍ کې د یو ویده خوبلن نه یوڅو وار خطا بخړې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل.

دا سندرې چې د یو مات زړه د بې سوره رباب د اوم غږو تارونو په تال - چې هغه د یو سرشار او تپېدونکي ذوق په تېره شاباز ترنګېدلي - ویلې شوې دي زما غونډې د یو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما اوښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي.

لکه څنګه چې شعر او شاعرې د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړې ده نو ځکه شعر او ادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال د ادب او شاعرۍ سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې د عصر، حیات او محیط د القائي مضامینو یاد ملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعر او ادب د حقیقي دوستانو او د حسن او جمال د هوا خواهانو د خوش طبعۍ د پاره د مینې او محبت یا په بل عبارت د عشقي او تغزلي اشعارو چاشنې هم تیاره شوېده.

بنا پردې نو د جمال منکرین، یا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دي او شعر او شاعري د ژوند د پاره نه وسیله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي د مطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هر حال، زه دا د خپل نا قلاره زړه نا زولي ارمانونه او د سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې ږدم او په تمه یم چې دا ګرمي او دیو عالم سوز او ساز د جهان نه راغلې نارې سورې به زما د لالهانده او وار خطا ځلمیتوب د یو رنګین سوغات په نامه ومنئ او زما د امید او ارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه.   م. شفیق

کابل دار العلوم

حمل ـ ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غيږ د محبت کې ښکلی ژوند را

ژوندکي د جست او خيز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لري په عيش و نوش کې

د عمل سپينو خولو کي هغه خوند را

(۲)

استغناء دي بېخوده ديوانه را

پاکيزه يوه د ميني کاشانه را

زخمي زړه مي لا په نوره وينو رنګ کړه

سربازي دي وسرتيري پروانه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

سرمنزل د ارمانو نو انقلاب را
د ښروندون د مشکلاتو سره تاب را
د مستانو غونډې رندي مې آموخته کړه
سرنوشت مې باب د مینې د کتاب را

(٤)

افتخار د محبت په ښکلي تاج را
سمندر نه اوړد مینې کې خراج را
په ښکلي او په مانۍ مې لاري تو کړي
ته غنا د زړه اتوم په احتیاج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

په زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه

لیونی غوندې سر خوړه طبیعت را

د ثریا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاو سعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

دېره ځای دار مانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هو مره جوش د سر بازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷

ماله ثروند د طوفانی غوندې جهاز را
خاص یوتا ته مې ملا تېته د نیاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم
هومره زور، قوت دمینې د پرواز را

۸

دتاثیرنه دک یو تود او گرم آه را
دزړه کورمې د دردونو منزلگاه را

کړه سپور مې غوندې درنه کره مې پورته
هسې نه چې په خفت عروج د کاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لا هو کړو تباه کېږو

زمونږ روح ته یو غیبي غونډي امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د باد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱

سرولمبوکې سمندرغوندې آرام را

په خپل لاس مونږ له دخپل فکرزمام را

چې ورږمه دحرکت اوژوند پکې وی

د سحرد باد په خوله هغه پیغام را

۱۲

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

د هدف بام ته د لوړهمت زینه را

ورانه مینه مې په مینه ښایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را

سينه توله د معنی د ګلو باغ را

دې تياره سفر کې لار رانه ورکيږي

ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

(۱٤)

يو مواجه طبيعت لکه درياب را

د ياري غوندې تو پونه اضطراب را

بينوا سره باران په ګريوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

١٥

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

دزړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

١٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمودکې

دي نه شپې د درد وغم په میږتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبو کې ذوق دابتکار را

فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مې آسمانه لویه لار را

۱۸

دځوند وپه صف مې شمیر کړه که دانوي
دنیمګړي ځوند عوض کې پوره مرګ را

زه به خوله د شکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دځوندون مې ساز وبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي

ماله فخر د ازمېښت په دې کړاو را

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت کانه جراؤ را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تور کمان را

په زړو قصو مې زړه ستړی ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۱)

قربانی چې سرنامه دکوم اشروي
مدرسه کې درس دغسې مضمون را

تماشې لېږي چې ښکلې پردې پرېږدي
زولنې په پښو دمينې دمجنون را

(۲۲)

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګداز را
زړه محفل دمحبت دسوزوساز را

که مې شمېرې په تکيه دمفلسانو
په دولت دمحبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په يوه جرعه د مېو بېواکي را

چې کړي دې د تکليف کړه را په غاړه

نو د نور وله قيودو خلاصي را

۲۴

ناقلاره رنځ د مينې له دوا را

د وصال په مستانه مېو شفا را

د شين خال غوندي به پښې په تندي نه ږدم

افتخار د پابوسۍ لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵)

دیارانو سره مینه په اخــلاص را

دګوهر و پسې هڅه دغواص را

چې د مینې د خوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

(۲٦)

چې منې یې نازنیاز هغه دلــبر را

نغری سینه د مینې د شـــرر را

موجودیت مې حق دیاره ټول فدا کړه

تیروغشود جفاله سینه ســپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷

دسحرچوپه چوپیاکي غریب ووي:

ماله ربه دخپل مرګ اوژوندوواک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

۲۸

دزاهد سره په نقلومیوویش را

مفکوره دقام دخیرراله همیش را

سبه مي وړسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندي ککړپه زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دي تورتم له لکه نمر هومره مشال زا
دېرومخکې لاړو وپورې وصال را

قافلې نه وړوسته کېږو ساعت کم دی
په شيبه کې مونږ له توان دتلو دکال را

۳۰

فرعونان مو په سر بنېږ دي محوه کېږو
دجګړې تاب وتوان پخپل الطاف را

دانسان له وينو غوښو نه غذا خوري
ته نجات له هومره جور و اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصیاتو احساس ټپ را

دا زړل دمیخانې ساقي دردمند ته

پیالې د درد نه ډکې نبي او چپ را

۳۲

د پتنګ غوندې د شمعې نه طواف را

دې تیاره کې ته یو نوی انکشاف را

«امتیاز» په عدل تندرې چې لوېږي

ته د هاد مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق اومینې کې سبق را

زړه په وینو باندې سور لکه شفق را

دابده پورې سوړ شوندون بدل کې

داشنا په غیږ کې عمر یوړ مــق را

۳٤

دخزان په ویره ګډ وبوټو وو یې

روح راپود پسرلي کړه نوی ژواک را

دآزادوملتو د سیرغـونـدې

مخ په پورته مونږ له هم خاته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه ددې وطن اصلاح را

وزګارنه شودګوندی نه ارتقا ته

خوار یښتون له دې خوار یونه فلاح را

۳٦

آبرومند مې که ساتې زما خاونده

غني زړه او مړه سوله د قانع را

دجګړې د ښروند کړمې مې کمه مه کړې

یو مشکل چې ور کومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر ربه له بېځايه احتياط را
اقتدار مې دخواهش په انضباط را

د ښوندون د جنګ جګړو پېښاو خواکې
يو ساعت هم د پيغو اختلاط را

۳۸

ستا دنيا کې بس د مينې عالي اوج را
سبا رد زړه مې د ګ دخيراو درد په فوج را

ابا سيند د زمانې يم لاهو کړي
د مستى او شو رنه د ګ ښوندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۹

انزواء او رهبانیت نه مې وساته

دعمل په څرخ مې تاو د ښروندارت را

چې صحنه د اجتماع واړه توده کړي

هسې ګرموجذبوله سینه بت را

٤٠

چې لري يې بلبلان د ګل په ساز کې

پروانه غوندې په سوز کې ها سرور را

چې وزګار شم پیروی دخپل مسلک ته

خوارې ښتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نور مي هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه د جمال را

د اشنا په غېږ کې پروت يم لو بېږم

حقيقت تعبير د دغه خوب او خيال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې د قام په درد مې وخوړې هغه خوښ کړم

هسې شاني ښکلي ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په تولی دریا کارومي که شمیري
دغې دیراو بتخاني پوري الحاق را

جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
سنه، محیط کې مې آواز له انعکاس را

چې خدمت یې قوت وکړي قام، تېر ته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٥

سمه لار لویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړي هافریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هیڅ نه وي

د کوشش جذبې مې ویښې د فرهـا د را

٤٦

په لاس مونږ له د قومي ترقي جـړ را

د بشر د خا ئنانو چراغ مـــړ را

څوک چې غواړي: آزادي امن دي نه وي

د هغوی زوال نصیب، رنګونه خـړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یوسرشاره طبیعت لکه مینوش را
حق دپاره مال وسردورکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې
لمبیدلی یم دَدردکې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات

دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه یې

هغه فریاد دی چې ماحول راوینښ کړي

د ژوند سینه کې ها د شور او نوزرخمه یې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپینې خولې چې وي راماتې

ښکاریدې لکه دلعل د بڅرو

ما پرې شوندې چې راټولې کړې شوه دکه

لکه ستا غوندې مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هیڅ نه وی لیدلی

دا دستا په مرګ حساب ژړندون افغانه

نه شرمیږې ټول قومونه سره یو شول

ته شکیدلی تنې پروت یې پریشانه

اخطار

که دا یو چې هم په دې شاني اوسیږو

نو په مړوا ومعد ومو به شمېرېږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو

ګوړی دا سیلاب (؟) چې راغی لاهو کیږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوي سترګې چې راواړوي خماري
جوړوي مې په جهان دزړه کې لاړې
په اعجاز دي لمبولی دا کاته دی
چې په شته مې زلزلې کړي راد وخاري

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي
چې مې وُ دزړه سره په ګهـــواره کې
تبسم مې روح نواز په شونډو بنګل وُ
هر سبق مې وُ دمینې سیپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی

که کوم ساز دی چې نری نری غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي

یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره رانه ورکه ده زندان کې

ستا په یاد سترګې داوښکو، وینو ډنډ کړم

زړه مې وائي چې دا ټولې پردې وشلوم

په طغیان د احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلا

دڅړوندون د سترګی توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلاری او دلاسا شته

دعمل جذبې که غږندی په کارشي
تازه ګی او طراوت لره ښکلا شته

هموطنانو ته

پاکې کړې لارې دخپل قوم خادمانو لره
دوفا لاس ورکړی د صدق خاوندانو لره

دنوی عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
سترګې په برید پرانیستی ښایی افغانانو لره

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پیدا کړه ددوستانو سره
په یو مسلک باندې راغونډ شه اشنایانو سره
اشنائي دملګرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
ددوی په منځ کې تفاوت شته هوښیارانو سره

د سترګو لوبې

د سپوږمۍ د سپینو وړانګو په دوله کې
غلې غلې د پردې لاندې موسکېږې
په غلا غلا کاته کوې وارخطا ګورې
دا د چا سره په سترګو کې لوبېږې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو تړوکې له بدو سترګو لرې
دواړه ناست وی دیو شړند خوړ په غاړه

چې په بل کې محویت هومره بیخود کړي
رانه هېر شوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

خومره پاک او سپین کتاب دې رالیږلی
سعادت دې دانسان په کې لیکلی

خوارمان دی د تاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحـق دی
داچې کرځي اورمیږ جګ او شمله شخه

یم لوی شوی خیل خانه دا بـراهـیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کرم یخـه

ښکلي یار ته

کائنات دې په رڼا دمخ رڼا دی
ستا په غیږ کې جوړ دې دنیا ارم دی

تبسم دی زلزله د تن په ښــارده
ستا په موسکو موسکو شو پېړوي قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنېدمه
دامید رڼا مې ولیده رڼو یا کښې
قلارې مې په زړه راغله دلاسا شوم
څومره خوند دی په آرزو او تمنا کښې

امید

دا بې غاړې سیند چې ګورې مینه داده
په طوفان یې دحیات کشتۍ لاهو ده
دلته لوبې په سر، تاج او ننګ و نام شي
عاشقي په شاهي نه کېږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې د اغیارو نه خالي کړو
کله ما هم د نسیم په خوله در بله
ستا په شونډو مې ګلونه د شپې په غېږ کې
او ډیوه د محبت وی را ته بله

د حیا خولې

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي
که په مخ دې د حیا خولې راماتې
چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري
رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت کرمي

د دنیا ګلزار به وچه سره میره وه

که موسکې پکې پیمخې خوبان نه وی

په شړوندون به د جمود سره تیاره وی

که کرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلې شان لیلی د سعادت ده

چې پلوېې په مغرب کې نیمکخو دی

یوی د زلفو یې نسیم دلته راوړی

بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د تنکو تنکو ګلونو په وږمو کې

دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

داسمان انګړ کې شي چې د يوې بلې
ما دې خواته په خندا خندا دربلې

زه دستا او ته د شپې غېږ کې او ده يې
زما هر خواهش ته وايي : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زارشم سرړاپورته کړه یوځلي
په اشناجامو کې ورک يې ستا پیغام کړو
په اسانه په کې ساو یستل محال دی
هومره تنګ يې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې دایشیا چې زه استا د وم
تالوستله هغه وخت کې سیپاره
مغ دي تورشه اوس زماد سردعوه کړي
ته اوخدای نر په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم

ما دمینې محبت په لار ولوند کړه

که به نه ګورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظر وستر ګو روند کړه

انتخاب

په شنو سترو د سپین غره کې چې آبشار دی

دهغې په غاړه وی له ماشوم تو به

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او نښکلیتو به

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیوتل په منځ کې دواړه
غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه
ونسیم دې ثنا خوان په ګونګه ژبه
او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ دپلوشو د سورې لاندې
په مکیز مکیز موسکۍ شي را سره خاندي
تسلي دې په خاموشو کتو را کړه
دواړه شونډې دي په مینه کړې را وړاندې

پښتون ته

دهاتي غوږکي اوده يي بي انصافه
خلک گرځي داسمان په کنارو کي

ته لاوايي الف بي د ترېکنيو
دنفاق اوجهالت په سيپارو کي

شکوه

دي دنيا کي چي هرڅه زموږه نه دي
واک دبل ژبه دبل او کاردبل دی

مال زموږه ملک زموږ خواري موږ کړو
عيش دبل عشرت دبل اختيار دبل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پورې مسخره ده؟!

تو ده غیږ

د دنیاله کیرو داره وم ستومانه
زه بېغیږه وېرېږم چاله دې جهانه؟
دا تو ده غیږه د چاوه چا په مینه
دا پاسته لا سونه کړه چا په زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړې وړې چې دلیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي

یو صورت دیو بې شوره بیخودی دی
سرشاري او بیغمي کې چې موسکیږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تند رپه سکون دی

په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بیخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوشې

چې یې نه لیده که هرڅومره به وا شوي

دا چې اوس په پټو سترګو هم لیدل کړي

ستا په مینه کې قسم دی چې بینا شوي

فریاد

دا تو مبې مې چې اغزي د زړه په سترګو

کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صیاد دی

چې آسمان په ظالمانو نه رالوېږي

معلومېږي بې تاثیره مې فریاد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیراواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه بریښنا یمه
خاندمه ، ځلیږمه ، بې خرې سپین سبا یمه
زړه د تحیر دزړه تیاري لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې دزړه غوږ سره اشنا یمه
راځم په جذبو شي طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت دزړه نه دې دنیا ته راشمه
پروت یم په سینه کې دامید اودارمان په شان
زه تورته دصدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان
پاک چې وي دوریځو نه دهغه شین آسمان په شان
برق یم دیقین غورځېږي او نه یم دگمان په شان
غږ په ګوا هانو کوم هاتفي آواز غورځېږي
لاو لرم دغیب سره موجود یم دیو راز غورځېږي
پاکه تکه سپینه صیقل شوي آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوي سفینه یمه
بام د مراد ونو ته په لنډه لار زینه یمه
تږو لارو ته د چولي د منځ چینه یمه

اخلم الهامونه له قدسيانو له ملکه ځنې
چورلم د پتنګ غوندې د شمعې د محفله ځنې
نه د زړه پردوکې د احساس غوندې لوېږمه
تا ته سترګوره اوره کې غوندې ځلېږمه
زړه چې روند او کوڼ شي نو بيا هېڅ نه معلومېږمه
څه تدبير خوښېږم چې تېروزم خطا کېږمه

ځانله چې وجدان شي قيمتي دى مصلحت زما
نه کوري ظاهره قوانين د شريعت زما
وران يم ارتجاع سره، دغه دى نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د ښمنۍ د خيانت کوم
پاکې يې ساتم د آرزوګانو حفاظت کوم
زه نارې انسان ته د وحدت د امنيت کوم
نه منم ظلم، رحم! رحم دى آواز زما
لاړ د زړه پردوکې کړي آهنګ د ښکلي ساز زما

غوارمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دادنيا دې وي
بدې مې تياره شي رڼا يې د سپين سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي
هره کالبود ژوند له نوي ساه د حرکت غوارم
تېر دا فسانو نيم د نوي ژوند نهضت غوارم

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غوارم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب نه ما عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه
سوزم خوشحالېږمه په قېږمه د سیند په شان
نورو پته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان
باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په رښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم
تېر شه د اتوم نه خون جهان د امنیت کړه ساز
بېرته کړه د زړه غوږونه، واوره د ضمیر آواز».

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیرخواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور دلر او بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړ لو
بیا د هغې پسې د ځان ځني سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړیدی او دید شته پکې
بیا غور ځېدل نو له کړنګه له کمر څه معنی

په لوڅو پوڅو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مو ړنیم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړ ګل!

«ته چې هسې ښایسته یې ژیړه ګله
ځکه تا په ځان شیدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پیره داري کړي
دلته نه راځي خودي له دې کبله

کومه غوټه دې دمینې ورایله کړه
سرګوښې دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ دکوم مین د مخ اخیستی
چې دژوند بانه دې دومره ژیړه شوله؟

دلبري کړي دبیدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اوریده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې ووینځه لیلی له تغافله

ګوره تیر ویستې ظاهر دسرو ګلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاوخوا درنه چاپیره ګلان سره دی
ته یې ژېړ د مسافر وغوندې څله؟

نه پوهیږم چې د دې باغیچې ګل یې
که زما غوندې راغلی له کابله

حدیقة الاندلس-قاهره
داپریل ٤ - ١٣٥٣

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند سبق

څه په سوړ ژوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تربګني چې د فلک ورسره نه وي

ځان دې بچ نه کړي په قوت باندې که ژوند غواړې
نه دې ځي مور چې له چې توپک ورسره نه وي

دلته دې زمونږه په خانانو ملکا نوکـــــــي
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي

خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
څوک زولنې د وهم وشک ورســــره نه وي

لاره به خطا تیار وکوڅوکې فلسفي نه شي
کله چې ملګری ایمان کلک ورســـره نه وي

زه به د ساقي پيالې ته هیڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چې ډک ورسره نه وي

پاتې به بېخونده دیاري منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي

او د ژوندون پوري کوه چې نه وي آزادي پکې
وركه شاعري کړه چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګين سحر

د قدرت نه آواز راغی — اوږخ بدل شو د ژوندون
بيا د دهر سرنامه شوه — يو رنګين غوندې مضمون
د فطرت د تندي کر ښې — کړې تفسير د يو جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې — د زړه طفل ته لمسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې — بيا نغمې د سبا وون :
سترګې پرانيزه بهار شو — يو منوم مرګ دی د سکون
پسرلي په پېرکې را وړو — ګرد شو نو د ګرد ون
بيا بلبل او ګل پېښې کړې — د ليلى او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پورته — سر د فکر له رنګون
حسن او مينې ته پرې ايښی — ځای د عقل افلاطون
د قدرت کوتو سکونده لې، په مستۍ کې طبيعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قيامت دی
د ګلشن په زرغونو کې — ګل په لاس پياله نيولې
د نکهت له ميو ډک — د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوړېږي — له خوب کې بو کښېنلې

بیا د ښکلو زلفې ځښتې　　په کلونو دکې شولې
نرګس تیټې سترګې ناست وُ　　چې بوسې یې ور کولې
داچې پیغلې غوټې خاندي　　خوښبا دي ټینګولې
د شبنم قطرې نسیم ته　　لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې　　په نازنازیې زنګولې
د جمال د جوپې شوخو　　په احساس لوپې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې　　چې تالا و الا کېدلې

د سینې د سینه په غېږ کې، اوږخ بدل کړوارمانونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ماشوم ځلمی شو　　تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله　　ناوې جوړه شوه د نیانه
پیغامونه د رید ې وو　　پیالې وغوړې زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي　　د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو　　سجدې غوړي د بورانه
ښاپېرو د حسن جوړ کړو　　یو ارم له دې جهانه
د ونمو د وزې خېږي　　د باغونو د فضا نه
غوړي زلفو له ګلونه　　مستې پیغلې له باغوانه
دافق نه سحر ووې　　مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پرده کې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې ووتړاوسه　　یخلا کېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په ږنو او بنګو ګلو وېنځل مخونه
راته ښکاري چې سيالي کړي اننګو سره ګلونه
خوشالي شوي سره پټولې پراري شولو غمونه
بيا سواره کړه مطربانو ګلشنو نو کې سازونه
پيغلي پيغلي ګلرخاني ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز يې سره ګډ کړو پسرلي کړې څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي ګلالۍ ملالې نجونه
بې منته شو حلموته د پېغلو د ښد ښونه

عکس يې اخيستو د ګلو، رنګين شوي مې نظرونه
رنګارنګي رنګينۍ وې، يو عجيب «رنګين سحر» و

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم دباغ ګلو نو ته پیغام دی زمونږ
هدف دکار او د خدمت وطن او قام دی زمونږ

مونږه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې دوطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلو نو ته پیغام دی زمونږ

مونږه په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلو نو ته پیغام دی زمونږ

مونږه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلو نو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
رنځونه ولېږي، بې علمي او خرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بېځايه سکنات ورکوو

بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غوارو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردې بې رحمیت نه منو

ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

موږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
موږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو

تینګ د سنجش فکر و تدبیر په لاس زمام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی موږ ته
حکم د دین - عالم او مشر محترم دی موږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی موږ ته

د قوم خادم چې وي هغه څلمی امام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادي بخښونکي بریمیال اسلامي فرهنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کرښو په پام کې نیولو سره د کردو مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی - په تېره د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي او هلته د خپراوي چارې ستونزمنې او له مالي اړخه د زیات لګښت غوښتونکې دي.

څرنګه چې زموږ ستر اسلامي خوځښت له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د درنو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نږدې راتلونکې کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بیله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ور سره شوې ځکه خو به درانه لیکوال یوازې د چاپ لګښت بخښه اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارځښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسي سره اړخ لګوي او ضرورت یې محسوسیږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لو بیا خپرېدنګ له پاره د دغه ډول ارځښتناکه آثارو په استازي سره قدرمن هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو ورونو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو لو رېنو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او پیاوړتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې او ساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت تر سره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د چاپولو تکل کړی:

۱ــ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نيازي دخپروشويو مقالو مجموعه
۲ــ وينه په قلم کې - دمجاهدو ليکوالو او ويناوالو تذکره.
۳ــ جهادي فتواګانې
۴ــ اسناد تاريخی افغانستان
۵ــ پيغام - د محمد موسی شفيق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۶ــ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
۷ــ افغان باقی کهسار باقی - د جهاد په اړه د پاکستان داردو ژبو انصارو ويناوالو د شعرونو مجموعه
۸ــ د عبدالهادي هدايت د مقالو مجموعه
۹ــ معرفی جرايد و مجلات جهاد افغانستان
۱۰ــ د کهيخ داسلامي جريدې د دوو کلونو کلکسيونونه
۱۱ــ به ياد سخنور صخر آفرين سترګ استاد خليلی
۱۲ــ تعصب او د هغه اغيزه
۱۳ــ داستانونه او ولسونه - د جهاد په اړه د بهرنيو ليکوالو ياد داشتونه
۱۴ــ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۵ــ منزلونه او منزلونه - د اشعارو مجموعه
۱۶ــ د وينو نخښې - د جهادی خاطرو مجموعه
۱۷ــ کارتون ها سخن ميګويند د مقاومت په اړه دخپروشويو کارتونونو البوم
۱۸ــ تاريخچه نهضت اسلامي افغانستان -
دوشعرشيدا

داده يو څو درانه هيوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

د ژوندون میړه او بزده ده ستړی کیږي
ګوټ د شونډو د شربت درسره واخله
د وصال ډیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دا یې یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library